

Projekt „Upozajemo svijet“

DANSKA

RAZREDNA NASTAVA

PRIČA O KOCKAMA

Veljača nas je odvela na sjever Europe. U najmanju nordijsku zemlju, u zemlju gdje se njeni stanovnici već godinama izjašnjavaju kao najsretnijima na svijetu, u kraljevinu...*Dansku*. Virtualnom šetnjom kroz tu prekrasnu zemlju doznali smo brojne zanimljivosti.

- Danci imaju životnu filozofiju „*Hygge*“. Naziv znači opuštanje s dobrim prijateljima ili voljenima, dok se uživa u dobroj hrani i piću, a prijateljska atmosfera se nadopuni paljenjem svijeća čime se postiže ugoda i zajedništvo. Ovo vjerojatno potječe iz davnih vremena kada se zajedništvo stvaralo okupljanjem oko vatre uz jelo i piće. Božićno vrijeme, kada najmiliji sjede zajedno za hladnih snježnih noći, je pravi ”hygge” trenutak.
- Danska je zemlja koja voli bicikle.
- Najmanje korumpirana zemlja na svijetu.
- Svaki Danac zna plivati. Danska voli plivanje, a plivačke lekcije dio su obveznog kurikuluma u svim državnim školama.
- Danci su veliki kavoljupci.
- Dannebrog je danska državna zastava. To je najstarija državna zastava na svijetu koju još uvijek koristi neovisna nacija. Donesena je 1219. godine.
- Hans Christian Andersen bio je istaknuti pisac bajki, predstava, putopisa, romana i pjesama 19. stoljeća. Andersen je najviše poznat radi svojih bajki. Andersenove bajke su prevedene na više od 125 jezika. Neke od njegovih najpoznatijih bajki uključuju “Carevo novo ruho”, “Mala sirena”, “The Nightingale”, “Snježna kraljica” itd.
- Danska je domovina LEGO kockica!

I upravo zbog ove zadnje zanimljivosti odlučili smo istražiti priču o Lego kockama.

LEGO kockice nastale su 1932. godine u stolarskoj radionici u danskom gradiću Billundu. Začetnik iza cijele priče bio je stolar **Ole Kirk Christiansen**. 1916. god. kupio je radionicu koja je tada bila dućan s uhodanim poslom u izradi namještaja i konstrukcija za kuće. Nakon što je radionica 1924. izgorjela u požaru, Ole Kirk sagradio je veći pogon u kojem je 1932. počeo izrađivati i drvene igračke. Budući da je spajao kraj s krajem i nije gotovo ništa zarađivao, Christiansen se dosjetio ideje da bi od drveta mogao izrađivati jeftine proizvode, među kojima su bile i igračke. Ljubav prema izradi igračaka bila je toliko velika, da je čak i preimenovao svoju tvrtku u **LEGO**, prema danskoj izreci „*leg godt*“ (*igranj se dobro*). Christiansenova se upornost polako počela isplatiti, pa su njegovi modeli automobila i životinja ubrzo postali nacionalno poznati, a *bestseller* mu je bila drvena patka čiji se kljun otvara i zatvara kad se povuku njeni kotačići.

Kad je Drugi svjetski rat završio, bilo je mnogo nestašica tradicionalnih materijala za proizvodnju. Iz tog su razloga mnogi proizvođači prelazili na jeftiniju plastiku, pa tako i Christiansen, koji je prvu verziju LEGO kockica, *Automatic Binding Brick*, napravio 1949. godine, zahvaljujući uzorcima koje mu je dala engleska tvrtka Kiddiecraft. Zanimljivo je napomenuti da se Christiansen odlučio na engleski, a ne na danski naziv kockica, kako bi odao počast savezničkim snagama koje su oslobodile Dansku u Drugom svjetskom ratu. LEGO kockice, naime, na početku nisu bile tako raširene, no kako su godine prolazile, tako su bile sve popularnije kod djece. Nakon smrti oca na čelo tvrtke dolazi sin Godtfred koji je te iste godine (1958.) patentirao dizajn kockica kakav poznajemo danas. Riječ je o dizajnu koji *omogućuje svim kockicama da se međusobno spoje*, što je navodno povećalo kreativnost kod dječje igre.

Danas je mjesto rođenja LEGO kockica poznata turistička destinacija, a LEGO je jedan od najpoznatijih proizvođača igračaka na svijetu. **Legoland** u Danskoj otvoren je 1968. i od tada je postao jedno od najpoznatijih turističkih odredišta u zemlji. Legoland se prostire na površini od preko 140.000 četvornih metara i sadrži više od 50 milijuna Lego kockica. Park je vrhunski organiziran u nekoliko tematskih cjelina, od kojih svaka nudi različito iskustvo.

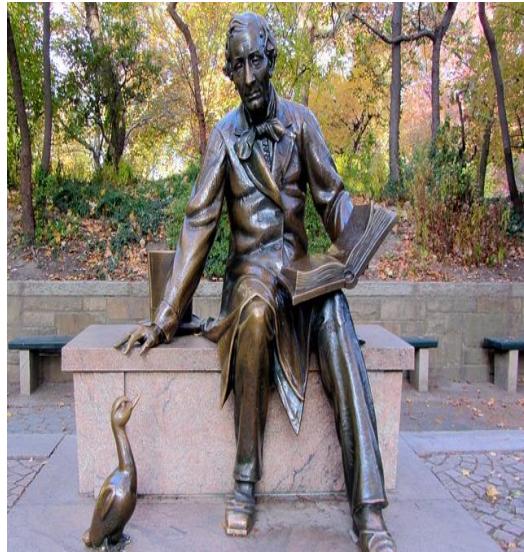
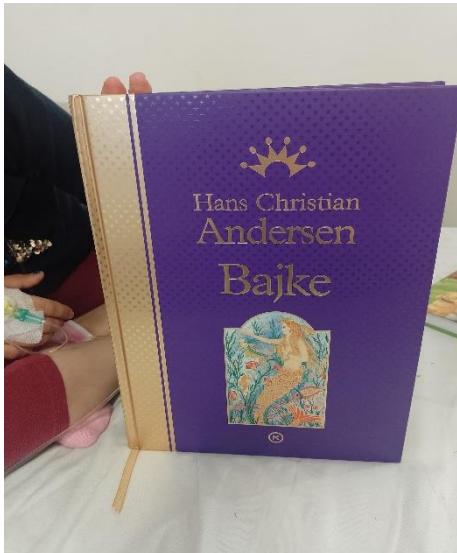
Kako nismo u mogućnosti trenutno posjetiti Legoland pronašli smo kratak film o Legolandu i njegovim atrakcijama koji smo sa zanimanjem pogledali.

<https://www.youtube.com/watch?v=kWELBtE3DIU&list=TLPOQMjAwMjIwMjS6YyZk2Y3nKA&index=5>

Jako puno djece na odjelu voli lego kockice i krati svoj boravak na odjelu slaganjem istih. Ono što se slaže ovisi o interesu djece. Neki vole akcijske junake, neki vole Mindcraft, netko voli Harry Pottera... Upravo jedan od njih je i Petar, učenik 4. razreda koji je za vrijeme jednog od svojih duljih boravaka u bolnici složio Dumbledoreov ured (Harry Potter). ☺

Hans Christian Andersen slavni danski pisac bajki rođen je 2. travnja 1805. godine u Odenseu, a umro je 4. kolovoza 1875. u Kopenhagenu. Njegova djela nisu stvorena samo za djecu već ih vrlo rado čitaju i odrasli. Učenici Škole u bolnici u veljači pročitali su već svima poznate bajke Carevo novo ruho, Ružno pače (pogledali smo i animirani film), Djevojčica sa šibicama, ali i neke manje poznate Kći kralja močvare, Zaljubljeni, Nespretni Hans, Puž i ružin grm, Slavuj...

O Hansu Christianu Andersenu saznali smo zanimljive podatke:

1. **Nije odmah postao popularan** - njegove priče nisu odmah primljene s oduševljenjem niti su stekle bilo kakvu značajniju popularnost kod publike. Trebalo je proći više od deset godina kako bi svijet prepoznao njegova djela. Danas su Andersenova djela, prevedena na preko 150 jezika i tiskana u milijunima primjeraka diljem svijeta.
2. **Nije volio školu** - Andersen nije volio školu, a nekoliko izvora navodi i da je jednom prilikom izjavio kako su njegovi dani provedeni u školi bili *najmraćniji i najgori dani*.
3. **Imao je disleksiju** – od rođenja je imao disleksiju, unatoč tome što je naučio čitati, nikada nije mogao pravilno pisati. Zbog toga su njegovi rukom napisani tekstovi bili puni grešaka, no kako bi sačuvali njegov stil koji se primjećivao u njegovu govoru, nakladnici su ispravili greške, ali ostavili su stil kojim je pisao djela.
4. **Međunarodni dan dječje knjige** – svake godine 2. travnja na Andersenov rođendan, u svijetu se slavi Međunarodni dan dječje knjige. To je dan kada se posebno ističe važnost knjige i čitanja za djecu kako bi stekla navike koje će im pomoći tijekom razvoja i školovanja.

HRVATSKI JEZIK I GLAZBENA KULTURA

MEĐUPREDMETNA SURADNJA

Učiteljica Hrvatskoga jezika: „Kao što je u Hrvatskoj naše staro pismo glagoljica, tako i u Danskoj imaju staro pismo - **RUNIKU**.“

Učiteljica Glazbene kulture: „Runska abeceda sadrži jedan znak za svaki fonem. A fonem znači ZVUK. Dakle, svaki glas – jedan znak.“

Učiteljica Hrvatskoga jezika: „Mi se danas koristimo latinicom, kroz povijest smo se koristili trima pismima – glagoljicom, latinicom i cirilicom. Runika je staro skandinavsko pismo. Svaka runa odgovarala je jednom latiničnom slovu abecede. Runska abeceda je izgledala ovako...“

Učiteljica Glazbene kulture: „Najstariji skandinavski zapis pronađen je baš u Danskoj. Napisan je u 14. stoljeću, a na samom kraju toga Zapisa nalazi se najstarija skandinavska pjesma Drømde mik en drøm i nat. Pjesma je zapisana sa starim kvadratastim notama u crtovlju s četiri crte, dok danas koristimo notaciju s pet crta.“

Učiteljica Hrvatskoga jezika: „Cijeli taj stari Zapis s runikama je na pergamentu. To nije papir, već sušena koža životinje.“

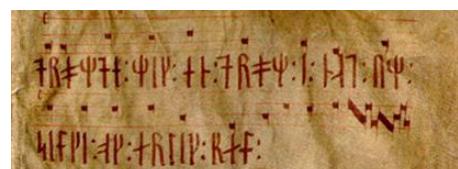
Učiteljica Glazbene kulture: „Pjesma Drømde mik en drøm i nat snimljena je na puno načina. Dugi niz godina pjesma se puštala u pauzama između programa na danskom radiju. Imamo i verziju koja je snimljena za film „Vikingi“...“

(slušanje)

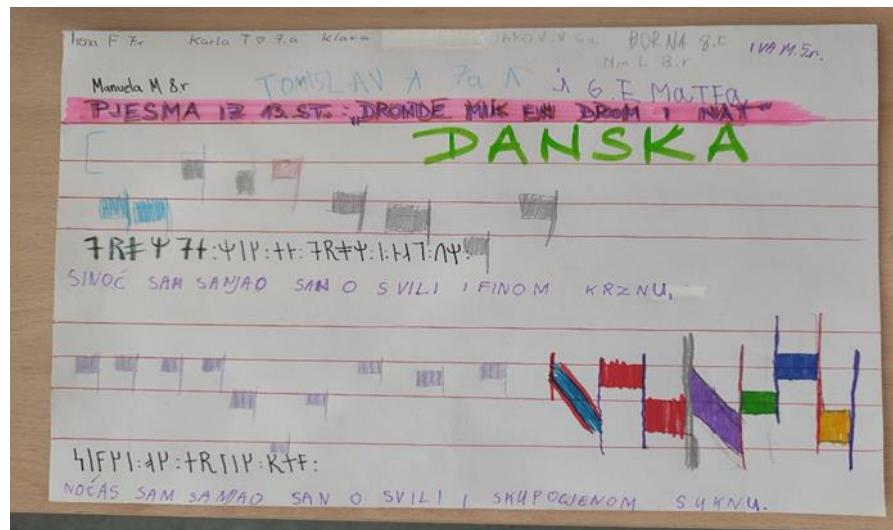
Film Viking Music - Drømde Mik En Drøm I Nat
<https://youtu.be/r77TnrbIofE?si=DgLASzGkLBYFTcZZ>

Učiteljica Hrvatskoga jezika: „Danci prevode tekst pjesme 'Sinoć sam sanjao san o svili i finom krznu'.“

Učiteljica Glazbene kulture: „Ovako izgleda zapis pjesme sa srednjovjekovnim notnim pismom i runikom...“

**OVAKO IZGLEDA KADA 9 UČENIKA ŠKOLE U BOLNICI PREPIŠE STARI ZAPIS
PJESME NA RUNIKI, KOJI KRASI NAŠ PANON A BOLNIČKOM ODJELU.**

ENGLESKI JEZIK

U sklopu projekta „Upoznajmo svijet“ - Danska, na satu engleskog jezika u Školi u bolnici s učenicom 3. razreda saznali smo nešto o Hansu Christianu Andersonu, jednom od najpoznatijih danskih pisaca te nešto više o njegovim svjetski poznatim bajkama.

Svi znaju za Princezu na zrnu graška i Ružno pače, a ovdje smo poslušali glazbenu verziju crtića baziranog na uvijek aktualnoj bajci Carevo novo ruho i dobro se zabavili!

Hans Christian Andersen

The fairy tales of are popular today, just as they were when first published in Denmark in the mid-1800s. His stories include famous tales as “The Ugly Duckling” and “The Emperor’s New Clothes.”

Hans Christian Andersen was born in 1805, in a Danish fishing village. Andersen’s family was very poor. As a boy, he attended school only occasionally. He visited the theater and found that he loved performing. When Andersen was 11 years old, his father died.

At age 14 Andersen moved to Copenhagen, the capital of Denmark, to try to become an actor or dancer. But he did not have much success. Andersen later studied at the University of Copenhagen.

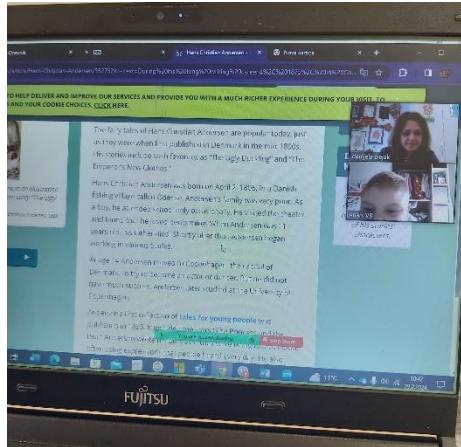
Andersen’s first collection of **tales for young people** was published in 1835. It included the story “The Princess and the Pea.” Andersen wrote his tales as if they were being told out loud, often using expressions that people heard every day. During his long writing career, he wrote more than 200 stories. Andersen also spent much time traveling throughout Europe, Asia, and Africa, and he wrote several travel books. He also wrote plays, poems, and novels. Andersen died in 1875, in Copenhagen.

Interesting facts:

Andersen loved cutting figures out of paper. He made many paper figures of his stories’ characters.

We listened to a musical story in English **The emperor's new clothes** which was fun and interesting.

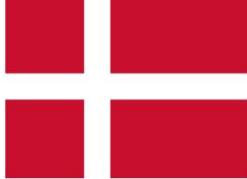
<https://youtu.be/Grk- ulsdCQ?feature=shared>

INFORMATIKA

Učenici Škole u bolnici pretraživanjem interneta unosili su podatke u svoju digitalnu bilježnicu OneNote. Došli su do zanimljivosti, fotografija, videozapisa i drugih oblika medija.

Danska
15. veljače 2024. 10:23

Danska je zemlja u sjevernoj Europi.
Glavni grad Danske je Kopenhagen.
Obuhvaća teritorije Farskih otoka i Grenlands.
Danska je najmanja skandinavska zemlja i po položaju i najjužnija u skandinaviji.
Pomata je po dizajnu.
Danska se sasotj na poluostrvu Jutlandia i još oko 400 otoka.
Prostire se na ukupnoj površini od 42933 km².
Obrazovanje u Danskoj je vrlo visoke kvalitete i besplatno je.

Amazing Places to visit in Denmark - Travel Video
Danube Travel

Viktor + Pasi
VITO ŽELIMORSKI

Danska
29. veljače 2024. 10:07

- Danska je zemlja u sjevernoj Europi
- Prostire se na ukupnoj površini od 42 933 km²[3]
- Danska je ravničarska zemlja s prosječnom nadmorskom visinom od samo 31 metar

-
-
-

Vikingi

Od 8. do 10. stoljeća lira skandinavska regija bila je područje koje su naseljavali [Vikingi](#). Kolonizirali su, harali i trgovali u svim dijelovima Europe. Danski Vikingi bili su najaktivniji na istočnoj i južnoj [atlanskom otoku](#) i [Zapadnoj Europi](#). Naselili su se u dijelovima Engleske (poznatim kao [Danelaw](#))

iz <https://hr.wikipedia.org/wiki/Danske>

Povijest Danske

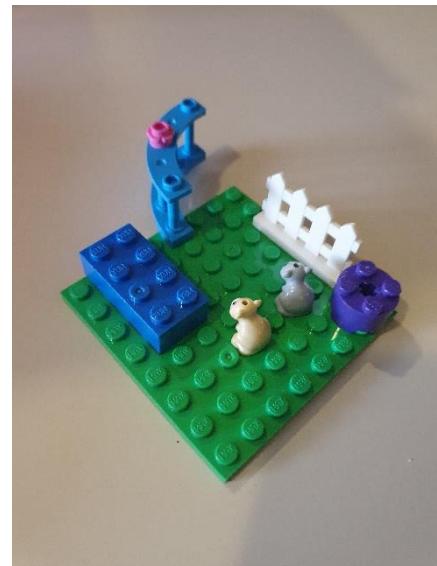
Brod Ladby, najveći brodski grob pronađen u Danskoj.

MATEMATIKA

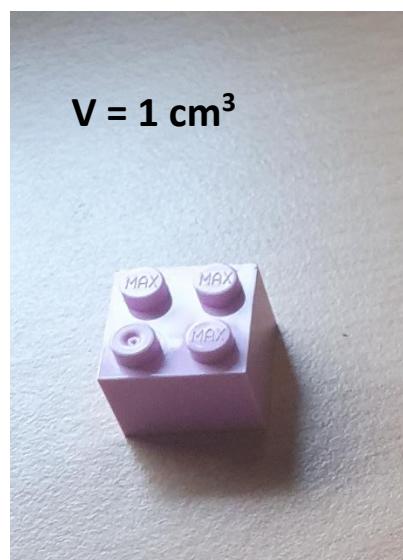
Lego kocke - mali komadići koji su izgradili veliki svijet zabave

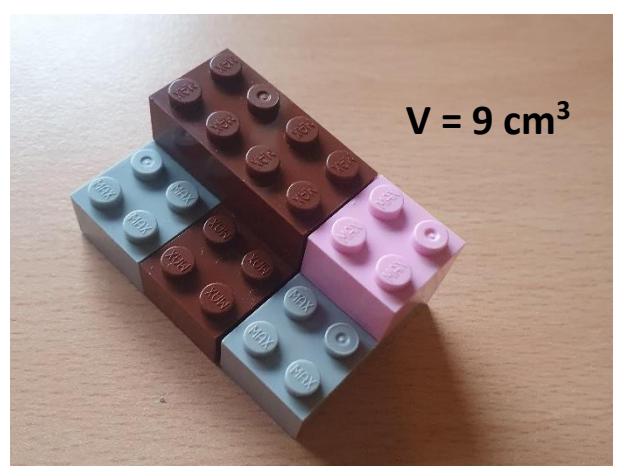
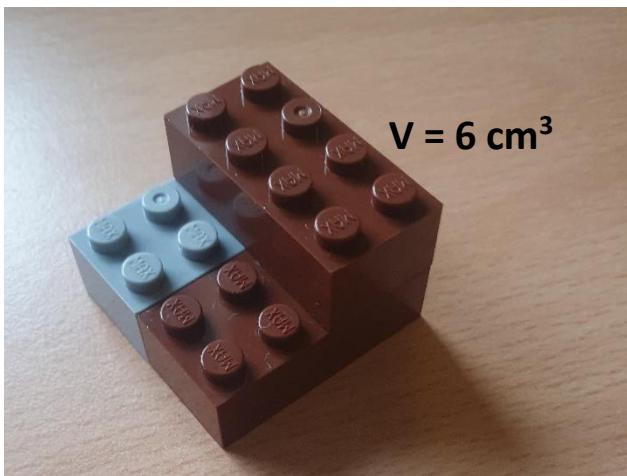
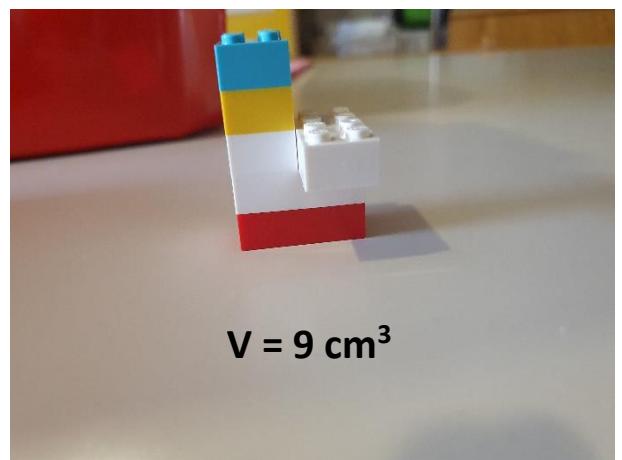
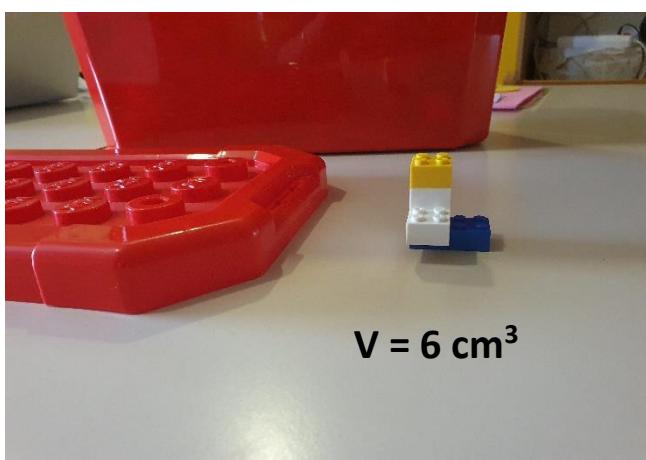
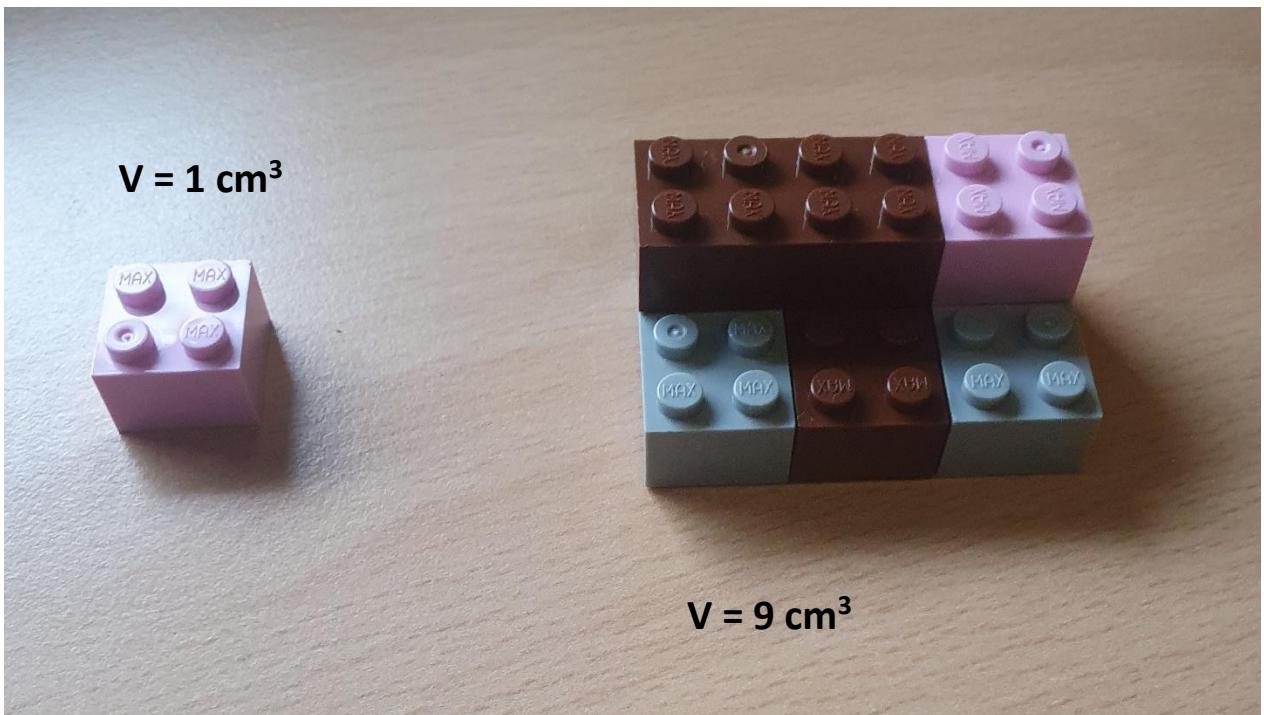
Tko se nije igrao s LEGO kockicama? Na satovima matematike upoznali smo se s nevjerljivom pričom njihovog nastanka, odigrali nekoliko online LEGO igrica te računali volumen tijela koja smo složili od LEGO kockica.

Pretpostavili smo da je volumen jedne male Lego kocke 1 cm^3 .

Nakon toga smo slagali različita tijela pa računali volumen tih tijela.

Evo što smo naučili o nastanku LEGO kocaka:

Lego kocke imaju zanimljivu povijest. Njihova priča započela je početkom prošlog stoljeća u jednoj danskoj stolarskoj radionici. Tada je Billund bio neugledno selo, a Ole Kirk Christiansen bio je jednostavan stolar s ambicijama. Kao mladić, Christiansen je svoju ljubav prema drvorezu i igri s drvetom pretvorio u posao i 1916. godine otvorio vlastitu radionicu. Na početku, Christiansenova radionica proizvodila je namještaj poput ljestava, stolica i dasaka za peglanje.

No, 1924. godine, baš kad je planirao proširiti uspješan posao, njegovi su sinovi slučajno zapalili hrpu drvenih strugotina u radionici. Vatra je uništila cijelu zgradu - i obiteljski dom. Drugi bi možda odustali nakon takvog gubitka, ali Christiansen je video požar kao izgovor da jednostavno izgradi veću radionicu. Tragedija je nastavila pogadati obitelj. Godine 1929. američki burzovni slom bacio je svijet u depresiju, a Christiansenova supruga umrla je 1932. godine. Unatoč osobnim i financijskim nedaćama, Christiansen nije otpustio veći dio osoblja i borio se da prezivi.

No, te tragedije postavile su temelje za jednu od najvećih priča o poslovnom povratku. Budući da su bila teška vremena, Christiansen je donio tešku odluku da svoje drvo koristi za izradu jeftinih proizvoda koji bi se mogli stvarno prodati. Među njima su bile i jeftine igračke. Odluka se na početku nije isplatila. Christiansen je zapravo skliznuo u bankrot, ali nije prestao proizvoditi igračke kad su mu braća i sestre pokušali postaviti to kao uvjet za zajam. No, njegova ljubav prema igračkama gurala je tvrtku naprijed, čak i kad je šepala. Čak je i preimenovao tvrtku kako bi odražavala novi smjer: "leg godt", što na danskom znači "igraj dobro", postalo je LEGO.

Christiansen možda nije bio dobar proizvođač dasaka za peglanje, ali ispostavilo se da je bio briljantan izrađivač igračaka. Odbijao je skraćivati uglove kod igračaka koje je njegova tvrtka proizvodila. Uskoro su njegovi prototipovi za genijalne modele automobila i životinja, kao i njegove simpatične vučene igračke, stekli nacionalnu bazu obožavatelja. Njegov bestseler, drvena patka čiji kljun se otvara i zatvara kad se povuče, danas je traženi kolekcionarski predmet.

Godine 1942., dok je Njemačka okupirala Dansku, drugi požar zaprijetio je Christiansenovom poslovanju i opet je cijela njegova tvornica ponovno izgorjela.

Kad je Drugi svjetski rat završio, bilo je mnogo nestaćica tradicionalnih materijala za proizvodnju. Iz tog su razloga mnogi proizvođači prelazili na jeftiniju plastiku, pa tako i Christiansen, koji je prvu verziju LEGO kockica, *Automatic Binding Brick*, napravio 1949. godine, zahvaljujući uzorcima koje mu je dala engleska tvrtka Kiddiecraft.

Zanimljivo je napomenuti da se Christiansen odlučio na engleski, a ne na danski naziv kockica, kako bi odao počast savezničkim snagama koje su osloboidle Dansku u Drugom svjetskom ratu. LEGO kockice, naime, na početku nisu bile tako raširene, no kako su godine prolazile, tako su bile sve popularnije kod djece.

Christiansen je umro 1958. godine, pa se na čelu tvrtke našao njegov sin **Godtfred**, koji je, zapravo, iste te godine patentirao dizajn kockica kakav poznajemo danas. Riječ je o dizajnu koji omogućuje svim kockicama da se međusobno spoje, što je navodno povećalo kreativnost kod dječje igre.

LEGO je 1960. godine pod vodstvom Godtferda doživio treći požar, koji je u principu zahvatio samo tvrtkino skladište sa starim, drvenim igračkama, što ih je potaknulo da ih se u potpunosti riješe. Danas je mjesto rođenja LEGO kockica poznata turistička destinacija, a LEGO je jedan od najpoznatijih proizvođača igračaka na svijetu.

